

- Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj
- Spolugestor: -
- Zpracoval: Ing. Martin Buršík (Martin.Bursik@mmr.gov.cz); Mgr. Jan Jelínek (Jan.Jelinek@mmr.gov.cz), Ing. Mgr. Huyen Tarabová (Huyen.Tarabova@mmr.gov.cz); Ing. Václav Krůčka (Vaclav.Krticka@mmr.gov.cz)
- Schválil: Mgr. Stanislav Schneider
- Datum: 3. 9. 2025
- Verze: 2

Rámcová pozice (Stanovisko pro Parlament ČR)

Projednávaná věc

Název dokumentu česky

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro regionální rozvoj, včetně Evropské územní spolupráce (Interreg), a Fond soudržnosti jako součást Fondu zřízeného nařízením (EU) [...] [NRP] a který upravuje podmínky pro provádění podpory Unie pro regionální rozvoj od 2028 do 2034

Název dokumentu anglicky

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Fund for Regional Development including for European Territorial Cooperation (Interreg) and the Cohesion Fund as part of the Fund set out in Regulation (EU) [...] [NRP] and establishing conditions for the implementation of the Union support to regional development from 2028 to 2034

Zaužívaný zkrácený název

Nařízení o EFRR / FS / Interreg

Identifikační čísla dokumentů

- Referenční číslo dokumentu: 2025/ST/11768
- Číslo dokumentu Evropské komise: COM(2025) 552 final
- Interinstitucionální číslo: 2025/0238 (COD)

Přípravný orgán Rady

- Pracovní skupina pro strukturální opatření a nejvzdálenější regiony – B.05
- Rada pro obecné záležitosti

Procedurální otázky

Právní základ

- Článek 174 SFEU zavazuje EU k podpoře hospodářské, sociální a územní soudržnosti.
- Články 176, 177 a 178 SFEU zřizují Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond a definují jejich příslušné cíle.

- Článek 349 SFEU nařizuje specifická opatření s ohledem na strukturální sociální a ekonomickou situaci nejvzdálenějších regionů, kterou zhoršují určité specifické rysy, jež výrazně omezují jejich rozvoj.

Postup projednávání

Řádný legislativní postup.

Hlasovací procedura

Kvalifikovaná většina.

Určité části nařízení jsou zařazeny do vyjednávacího balíčku (tzv. negoboxu) a budou projednávány na úrovni Evropské rady a bude o nich rozhodnuto jednomyslně.

Stupeň priority pro ČR

Národní priorita

Popis problematiky, včetně stadia projednávání

Návrh nařízení stanoví zvláštní podmínky pro provádění podpory EU v souladu s obecnými cíli stanovenými v návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní problematiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a kterým se mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 (dále jen nařízení o EF a NRPP). Dále jsou stanoveny podmínky pro provádění podpory EU na podporu evropské územní spolupráce („Interreg“) s cílem podpořit spolupráci mezi členskými státy (ČS) a jejich regiony uvnitř EU a mezi členskými státy, jejich regiony a třetími zeměmi, partnerskými zeměmi, jinými územími nebo zámořskými zeměmi a územími nebo organizacemi pro regionální integraci a spolupráci. Tato podpora se poskytuje v rámci Evropského fondu (dle nařízení o EF a NRPP) v souladu s pravidly, kterými se tento fond řídí. Návrh je vázán na vyjednávání o víceletém finančním rámci (VFR) 2028-2034.

Kapitola I – Obecná ustanovení

Návrh nařízení stanoví zvláštní podmínky pro provádění podpory EU, včetně podpory Interreg.

ČS věnují zvláštní pozornost řešení problémů znevýhodněných regionů a oblastí, zejména venkovských oblastí a oblastí, které jsou vážně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, včetně ostrovů, oblastí v průmyslovém přechodu, ale také regionů spravedlivé transformace a oblastí sousedících s Ruskem, Běloruskem a Ukrajinou. ČS a regiony ve svých plánech případně stanoví integrovaný přístup k řešení demografických problémů nebo specifických potřeb těchto regionů a oblastí.

ČS v rámci svého územního rozvoje podpoří integrované strategie rozvoje měst zaměřené na udržitelný rozvoj nebo na výzvy v oblasti životního prostředí a klimatu, přičemž zvláštní pozornost věnují využití potenciálu digitálních technologií pro účely inovací a podpoře rozvoje funkčních městských oblastí.

V národních a regionálních partnerských plánech se stanoví opatření na pokrytí provozních nákladů nebo vyrovnávací platby poskytnuté za poskytování závazku veřejné služby a smluv v nejvzdálenějších regionech.

Kapitola II – Interreg plán

Nařízení stanoví evropskou územní spolupráci, čímž se rozumí spolupráce mezi ČS a jejich regiony uvnitř EU a mezi ČS, jejich regiony a nečlenskými státy, financovanou z Evropského fondu a případně z nástroje Globální Evropa, zaměřenou na podporu následujících typů spolupráce: přeshraniční spolupráce; nadnárodní spolupráce; meziregionální spolupráce; spolupráce nejvzdálenějších regionů.

Plán Interreg se řídí pravidly nařízení o EF a NRPP, s výjimkou případů, kdy jsou v tomto nařízení stanovena konkrétnější pravidla pro provádění plánu Interreg. Kromě specifických cílů ve čl. 3 nařízení o EF a NRPP podporuje Interreg „lepší řízení spolupráce“ a „bezpečnější a jistější Evropu“. Pro Interreg se nepoužijí ustanovení nařízení o EF a NRPP o úvěrové podpoře, ani k přezkumu v polovině období. ČS, který bude hostitelem řídicího orgánu, předloží EK kapitulu plánu Interreg jménem relevantních zúčastněných zemí.

Kapitola III – závěrečná ustanovení

Nařízení obsahuje postupy výboru a ustanovení ke vstupu nařízení v platnost a účinnost.

Pozice ČR

Klíčové priority ČR pro vyjednávání nařízení k EFRR / FS / Interreg

ČR vítá začlenění programů Evropské územní spolupráce (Interreg) pod jeden společný plán Interreg. Na realizaci těchto programů se podílí vždy více států, proto by jejich začlenění pod Národní a regionální partnerský plán nebylo smysluplné a vhodné.

ČR zároveň vítá, že nařízení obsahuje některá specifická ustanovení pro plán Interreg a jeho kapitoly. Nicméně ta nejsou dostatečná a neřeší některé zásadní aspekty, které Interreg odlišují od programů realizovaných v kompetenci jednoho státu. Z návrhu tak není zřejmé, zda i v novém programovém období budou aplikována opatření jako např. princip vedoucího partnera na úrovni operací, jaké budou podmínky pro projektové partnerství, zda bude i nadále možný Fond malých projektů, jaký je obsah dodatečných specifických cílů, které může plán Interreg podporovat, jaká budou pravidla pro fungování monitorovacích výborů apod. Proto ČR požaduje doplnění těchto specifík do nařízení. Pokud EK plánuje ošetřit specifika programů Interreg prostřednictvím prováděcí legislativy, jak je naznačeno v čl. 9 (1) (b), bude ČR prosazovat, aby přinejmenším tato část prováděcí legislativy byla přijata přezkumnou procedurou podle čl. 5 Nařízení EP a Rady (EU) č 182/2011, kdy EK potřebuje k přijetí prováděcího aktu souhlas členských států. ČR je toho názoru, že tato specifika nejsou pouze technické povahy, ale jde o obecná ustanovení, která mají značný dopad na členské státy a na samotné programy Interreg.

ČR nesouhlasí s povinným přidělením funkcí tradičně vykonávaných ze strany certifikačního orgánu/orgánu vykonávajícího účetní funkci (zejm. zasílání predikcí, resp. žádostí o platbu do EK) řídicímu orgánu a bude prosazovat, a to i na úrovni Národního a regionálního partnerského plánu, jejich přesunutí na úroveň členského státu tak, aby bylo možné zohlednit zavedené institucionální nastavení daného členského státu.

PREAMBULE

ČR oceňuje, že nařízení se v recitálu 5 preambule explicitně odkazuje na genderovou rovnost jako jeden z horizontálních principů SFEU, a podporuje jeho naplňování v rozsahu vymezeném návrhem nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnosti a další horizontální pravidla pro programy a činnosti EU.

KAPITOLA I – OBECNÁ USTANOVENÍ

ČR vítá, že v čl. 5 je definováno, že ČS mají v rámci územního rozvoje podporovat integrované strategie rozvoje měst zaměřené na udržitelný rozvoj a řešení environmentálních, energetických a klimatických výzev a že podpora má rovněž směřovat k rozvoji funkčních městských oblastí a posílení vazeb mezi městy a venkovem. Zároveň však ČR požaduje, aby bylo do nařízení doplněno, jakými nástroji má být toto prováděno obdobně jako je tomu v nařízení o EFRR a FS v čl. 9. ve vazbě na čl. 28 obecného nařízení pro programové období 2021-2027. Tzn. prostřednictvím nástrojů integrovaného územního rozvoje a komunitně vedeného místního rozvoje. ČR je toho názoru, že bez identifikace vhodných nástrojů, které budou naplňovat integrované strategie rozvoje měst, není zajištěna jejich implementace, která je závislá mj. na dostupných nástrojích a financování konkrétních aktivit pro jejich naplňování.

ČR plně uznává specifickou a znevýhodněnou situaci nejvzdálenějších regionů definovanou v článku 349 Smlouvy o fungování EU a podporuje princip solidarity. ČR proto v principu podporuje navrhovaná opatření v čl. 6 pro nejvzdálenější regiony.

KAPITOLA II – INTERREG PLÁN

ČR vítá, že návrh nařízení v čl. 7 počítá se zachováním rozdělení kapitol Interreg plánu do čtyř složek (přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce a Interreg pro nejvzdálenějšími regiony) a zachováním sdíleného řízení. Nicméně ČR požaduje, aby byly jednotlivé složky Interreg blíže specifikovány v tomto nařízení, podobně jako v nařízení (EU) č. 2021/1059, které pro období 2021-2027 řeší problematiku programů Interreg. Klíčové je, aby zvláště v čl. 7 (1) (c) byly uvedeny všechny programy meziregionální spolupráce (tedy Interreg Europe, URBACT, ESPON a Interact), protože ze současného znění není jistota, že tyto programy nebo některé z nich nebudou pro roce 2027 v přímém řízení EK.

Zároveň ČR vítá, že v čl. 7 (4) nařízení jsou uvedeny další specifické cíle, které Interreg může podporovat. Nicméně ČR požaduje, aby navržené specifické cíle „lepší řízení spolupráce“, „bezpečnější a jistější Evropa“ a „odolnější regiony sousedící s Ruskem, Běloruskem a Ukrajinou“, byly blíže popsány obdobně jako specifické cíle v čl. 3 nařízení o EF a NRPP. Není totiž jasné, jaké oblasti podpory bude možné financovat pod těmito cíli.

ČR vítá, že čl. 7 (6) vyjímá Interreg z působnosti některých ustanovení nařízení o EF a NRPP (např. mid-term review, 25 % flexibilita). Domnívá se však, že uvedený výčet není kompletní, a i některá další ustanovení nařízení o EF a NRPP by se neměla aplikovat na Interreg. Jedná se např. o ustanovení čl. 67 (1) písm. (e) a (f) týkající se pozastavení plateb, které souvisí s rozpočtovou a hospodářskou situací členského státu a není vhodné je aplikovat na programy, do kterých je zapojeno více států. V rámci vyjednávání proto bude ČR požadovat, aby došlo k vyjmutí Interregu ze všech ustanovení NRPP, u kterých se ukáže, že je nelze v kontextu Interregu smysluplně aplikovat, anebo aby tato ustanovení byla pro Interreg přizpůsobena.

Interreg plán a jeho případné změny budou dle čl. 9 (1) přijímány prováděcím nařízením Komise. Zároveň s tím dle čl. 9 (1) (b) Komise, tam kde je to vhodné, může přijmout podrobná ujednání týkající se konkrétních prováděcích modalit Interregu s cílem zajistit jednotný přístup. Z recitálu 14 nařízení zároveň vyplývá, že pro dohled členských států nad výkonem kompetencí Komise bude při přípravě prováděcího nařízení použita poradní procedura. ČR souhlasí, aby EK přijala prováděcí legislativu pro situace uvedené v čl. 9 (1) (a) nařízení poradním postupem, protože EK v prováděcí legislativě bude vycházet z informací od členských států. Nicméně pro čl. 9 (1) (b) nařízení, kdy rozsah ani obsah prováděcích ustanovení není znám a lze očekávat, že budou mít významný dopad na provádění Interreg plánu a jeho kapitol a přeneseně na členské státy ČR požaduje, aby byla prováděcí legislativa přijata přezkumným postupem, tak jak je uvedeno v čl. 88 (3) nařízení o EF a NRPP, nebo aby zamýšlená prováděcí ustanovení byla v co největší míře doplněna do nařízení o EFRR / FS / Interreg.

V souvislosti se schvalováním jednotlivých kapitol Interreg plánu a jejich změn není příliš jasný význam čl. 9 (4). Pokud toto ustanovení znamená, že Komise bude přijímat prováděcí nařízení, kterým schválí kapitoly Interreg plánu jednou za 3 měsíce a jejich změny dokonce jednou za 6 měsíců, bude ČR požadovat odstranění těchto lhůt a schvalování kapitol a jejich změn prováděcím nařízením průběžně poté, co kapitola nebo její změna splní všechny náležitosti. V opačném případě by, po započtení lhůty 4 měsíců, kterou má EK dle čl. 9 (2) na posouzení kapitoly Interreg plánu / posouzení její změny, mohlo schválení jednotlivé kapitoly trvat až 7 měsíců, respektive 10 měsíců v případě změny kapitoly.

Zároveň v čl. 9 nařízení nejsou obsažena podrobnější pravidla pro změny kapitol Interreg plánu. V důsledku toho chybí např. flexibilita v případě změny v jednotlivých kapitolách Interreg plánu, která je umožněna nařízením o EF a NRPP u Národního a regionálního plánu, kdy se zvýšení nebo snížení cílů o 5 % Komisi pouze oznámí. ČR proto požaduje doplnit podrobnější pravidla pro změny kapitoly Interreg plánu vč. flexibility, která dle nařízení o NRP platí pro NRP plány.

Mezi funkcemi řídicího orgánu Interreg jsou zařazeny úkony, které doposud všechny řídicí orgány standardně neprováděly, resp. v minulosti spadaly pod funkce certifikačního orgánu či orgánu vykonávajícího účetní funkci. Konkrétně jde o předkládání žádostí o platbu do EK (čl. 10 (2)(a)) a poskytování predikcí částek zahrnutých do plánovaných žádostí o platbu (čl. 10 (2)(b)). Návrh nařízení k EF a NRPP (čl. 65 (2)) uvádí, že žádosti o platbu zasílá členský stát, nestanoví tedy povinnosti konkrétnímu orgánu. ČR neshledává důvod pro to, aby nařízení v systému sdíleného řízení určovalo, který konkrétní vnitrostátní orgán má zajišťovat úkoly související se zasíláním predikcí, resp. žádostí o platbu do EK. V mnohých členských státech (vč. ČR) je historicky vybudována platební linie odděleně od koordinační funkce či funkce řídicího orgánu, role jsou zastávány více orgány, které již mají vybudované jak administrativní, tak personální zázemí a disponují potřebnými IT systémy. Slučování těchto orgánů by bylo jednak administrativně náročné, vedlo by k nutnosti pořizovat a budovat nové IT systémy a mj. by mohlo ohrozit i včasné odeslání prvních žádostí o platbu do EK. ČR tak bude trvat na tom, aby povinnost zasílat predikce, resp. žádosti o platbu, byla uložena členskému státu, přičemž bude v jeho působnosti, kterému konkrétnímu orgánu tyto role svěří.

V čl. 10 (6) nařízení EK navrhuje zřízení monitorovacího výboru, který bude zodpovědný za výběr operací, a to bez bližších informací o termínu založení, složení a dalších funkcích monitorovacího výboru. Daná specifika by měla být upravena až v prováděcí legislativě, nicméně k tomu ČR nevidí důvod, zejména s ohledem na skutečnost, že v nařízení o EF a NRPP v čl. 54, čl. 55 a čl. 56 jsou tato opatření jasně ošetřena pro monitorovací výbory, které budou založeny pro NRPP. ČR požaduje doplnění těchto informací přímo do nařízení. Pokud

bude toto řešeno až v prováděcí legislativě, jedná se o další argument, proč by tato prováděcí legislativa měla být přijímána přezkumným postupem podle čl. 88 (3) nařízení o EF a NRPP.

V čl. 13 je zahrnut program PEACE PLUS, který má dle ČR unikátní politický význam pro podporu míru a usmíření na irském ostrově v kontextu Velkopáteční dohody. Jeho pokračování ČR vnímá jako jasný příklad vysoké přidané hodnoty EU v řešení specifických geopolitických výzev. ČR proto plně podporuje pokračování programu PEACE PLUS.

KAPITOLA III – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Ustanovení v čl. 15 stanovuje, že nařízení vstoupí v platnost 20 dní po vyhlášení v Úředním věstníku EU, ale jeho účinnost bude vázána na datum účinnosti hlavního zastřešujícího nařízení o EF a NRPP. Tato vazba, ačkoliv je logická z hlediska legislativní hierarchie, představuje dle ČR značné praktické riziko.

ČR bere na vědomí navrhovaný mechanismus vstupu v platnost a k účinnosti, zároveň však vyjadřuje znepokojení nad rizikem zdržení. ČR je toho názoru, že jakékoliv prodlevy při vyjednávání a schvalování hlavního nařízení o EF a NRPP automaticky zablokují i účinnost tohoto sektorového nařízení, což by v praxi mohlo ochromit přípravu národních aktivit v rámci Interreg plánu a zpomalit rozjezd budoucího programového období 2028–2034. ČR proto bude apelovat na co nejrychlejší přijetí celého legislativního balíčku, jelikož ČS potřebují mít k dispozici finální a platná pravidla s dostatečným předstihem před 1. lednem 2028.

PŘÍLOHA – ŠABLONA PRO KAPITOLU INTERREG PLÁNU

ČR nemá připomínky k návrhu vzoru pro kapitolu Interreg plánu. Návrh odpovídá požadavkům na kapitolu Interreg plánu uvedeným v čl. 8.

ČR upozorňuje na absentující přílohu se šablonou pro žádost o platbu dle čl. 65 (2) návrhu nařízení o EF a NRPP pro Plán Interreg a očekává, že zde bude tato příloha doplněna. Příloha XI návrhu nařízení o EF a NRPP se vztahuje k NRPP, nikoli k Plánu Interreg.

ČR závěrem upozorňuje, že celé nařízení vykazuje řadu nekonzistentností, kdy odkazy v textu často neodkazují na relevantní články v nařízení o EFRR / FS / Interreg, případně v nařízení o EF a NRPP.

Předběžná analýza očekávaných dopadů na ČR

Stručné vyhodnocení dopadů

Jedná se o návrh EK, který bude dále diskutován ČS na pracovních formacích Rady pro obecné záležitosti (PS B.05) a s Evropským parlamentem. Nařízení bude přímo aplikovatelné ve všech členských státech a nebude mít legislativní dopad na právní řád ČR.

Dopad na státní rozpočet

Jedná se o legislativní návrh Komise, který bude dále diskutován. Návrh samotný nemá prozatím přímý dopad na státní rozpočet; dopad na státní rozpočet však bude mít počínaje rokem 2028, určený až výsledkem jednání k balíčku pro Evropský fond na období 2028-2034 a k víceletému finančnímu rámci EU, přičemž klíčovými faktory budou zejména objem rozpočtu

EU, výše alokace pro ČR a podmínky čerpání, včetně výše národního spolufinancování a způsobilosti DPH.

Dopad na ostatní veřejné rozpočty

Předložený dokument nemá konkrétní dopad na ostatní veřejné rozpočty ČR.

Dopady na podnikatelské prostředí a mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad.

Sociální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad

Environmentální dopady

Předložený dokument nemá konkrétní přímý dopad

Další relevantní dopady

Nejsou známy.

Pozice ČR k hodnocení dopadů regulace (Impact Assessment - IA)

Nehodnotí se.

Pozice zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších relevantních aktérů

Pozice stran zástupců sociálních a hospodářských partnerů, zástupců samospráv, nestátních neziskových organizací, církví, akademické sféry a dalších osob budou předloženy v rámci resortní koordinační skupiny během řádného připomínkového řízení. Veškeré došlé připomínky a návrhy na změny budou vypořádány a v případě, že budou akceptovány, budou promítnuty do rámcové pozice.

Pozice členských států

Pozice ČS dosud nejsou známy.

Pozice EK a EP

EK je předkladatelem návrhu nařízení. Pozice EP není dosud známa.

Předpokládané změny právního řádu ČR

Jedná se o dokument, který nemá dopad na právní řád ČR.

Projednání v Parlamentu ČR

Gestor nebude navrhopvat komorám Parlamentu ČR, aby konstatovaly rozpor dokumentu se zásadou subsidiarity. Poslanecká sněmovna ČR a Senát ČR dosud nerozhodl, zda bude dokument projednávat.

Příloha rámcové pozice

-